

Trnova, a uspešna pot

MLADI LUTKARJI GOSTUJEJO V DRAVELJSKEM DOMU DRUŽBENIH ORGANIZACIJ — S TRDIM DELOM SO SE UVRSTILI MED NAJBOLJŠA GLEDALIŠČA NA SVETU

23 let idealizma, 23 let boja za znosne pogoje, trde borbe za priznanje tiste dejavnosti, ki je še zmeraj delno omadeževana z žalostno dediščino diletantizma iz predvojnih let, to ni malo!

S čim se ukvarjajo otroci v prostem času? Igrajo se. Če je igra taka, da jih vsestransko zaposluje, jim nudi užitek in hkrati že odgovorno delo, lahko trdimo, da je koristna. Taka igra je LUTKARSTVO. Kljub televiziji, filmu in drugim več ali manj povprečnim »otroškim medijem« (mislimo predvsem na poplavo cenenih otroških risanih filmov, slikanic, knjižic in v zadnjem času celo stripov) so lutke obdržale za mladi rod svoj privlačni čar.

ZAČELI SO Z RDEČO KAPICO

Lutkovno gledališče Dravljje (ustanovljeno v okviru pionirske organizacije — sprva se je imenovalo gledališče Klukac) se je pred javnostjo prvič predstavilo 25. maja 1954 z igrico RDEČA KAPICA. Osem mladih fantov in deklet je za tedanje predstavo izdelalo lutke (malo so jim pomagale tudi mame) in predstavo naštudiralo v nekaj mesecih — brez mentorstva. Imeli so pač veselje: veselje do dela, do izdelovanja lutk, igranja — skratka, do lutkarstva.

Kljub velikim začetnim težavam (mimo grede, nekatere so se ohranile do danes in iz gleda, da se bodo bohotile tudi v prihodnje), so prva leta svojega lutkarskega življenja prebrodili kot večina lutkovnih skupin. Kljub težavam s prostori in denarjem so vztrajno iskali nove možnosti in rešitve.

Sprva so imeli svoj kotiček kar v baraki ob Sojerjevi ulici v Dravljah, ko pa je barako podrl sneg, so se preselili v kletne prostore na lastnih domovih, v garaže. Igrali so seveda na prostem, nekoliko kasneje tudi v starem gasilskem domu. Sprva le v krajevni skupnosti, toda kmalu so postali redni gostje raznih pionirskih izletov, pionirskih odredov in okoliških krajev.

Krog igranja se je vedno bolj širil, zanimanje za lutkovne predstave mladih lutkarjev iz Dravlj je bilo z vsakim dnem večje. Spomladi 1966. leta je gledališče dobilo prvo večje priznanje: z velikim uspehom je zastopalo

jugoslovanske lutkarje na festivalu na Madžarskem. Že takrat je postalo očitno, da je napredek mogoč le ob bolj intenzivnem delu, ki ga bi omogočil poklicni organizator, in z občasnim sodelovanjem umetnikov na likovnem, glasbenem in lutkovnem področju.

Povabila na festivale so deževala, in ne samo za tiste po naših krajih, ampak iz vseh krajev Evrope: Češke, Madžarske, Poljske, Italije. Leta 1970 so bili na festivalu v Bochumu (ZR Nemčija) proglašeni za enega najboljših lutkovnih teatrov na svetu.

Priznanj pa niso dobili samo v tujini, ampak tudi doma. Z zgraditvijo doma družbenih organizacij v Dravljah so dobili prostor za vadbo, igranje in tudi kulturna skupnost je pričela na njih gledati drugače, kar se je poznalo tudi v finančni podpori.

Leta 1970 je gledališče dobilo Zupančičovo nagrado, ki jo podeljuje mesto Ljubljana za posebne dosežke na kulturnem področju. V tej sezoni so se draveljski lutkarji tudi preimenovali v Lutkovno gledališče Jože Pengov. Nadeli so si ime enega največjih lutkarjev — umetnikov v Evropi, ime svojega vzornika, mentorja in tudi režiserja, ki jih je z igrico TRDOGLAVČEK pripeljal v sam vrh svetovne lutkarske elite. To pa je bilo za lutkarje — sedaj sicer že v precej drugačni zasedbi kot pred petnajstimi leti — še dodatna obveznost pri njihovem delu.

DENAR, DENAR

In sedaj smo tam: kako je z denarjem? Pohvalno je to, da teater posluje z »dobičkom« — to pa bolj po zaslugi lutkarjev kot kulturne skupnosti. Je namreč eno redkih gledališč, v katerem je razmerje dotacij kulturne skupnosti in lastnih dohodkov 1:1. Premajhne dotacije in s tem pomanjkanje finančnih sredstev je krivo, da mladinci že dve leti ne morejo naštudirati nove igre, da morajo opustiti vsaj eno premiero na leto, da se zatekajo k pogodbam s TV, za katero potem »morajo« snemati kakšno serijo — vse to pa vpliva na kvaliteto in razvoj teatra...

NA VIČU BI DOBILI DVORANO...

Še vedno imajo svoj sedež v Dravljah, v domu družbenih organizacij. Kletni prostori, kjer imajo pisarno, skladišče in delavnico, niso čisto primerni, toda tudi s tem morajo biti zadovoljni. Vabili so jih že na Vič — kjer bi dobili tudi lastno dvorano, po drugih krajih Slovenije, toda navadili so se na DOM, na rojstni kraj — in radi ga imajo.

Pred nedavnim, ko aktivnost v krajevni skupnosti še ni bila tako velika (tudi prebivalcev je bilo manj) so imeli v najemu malo dvorano. V njej so vadili, delali lutke, igrali. Danes pa male dvorane nimajo več.

Pravijo, da podpirajo vse aktivnosti, ki so v njej, da pa včasih ne razumejo vsega odvečnega kompliciranja krajevne skupnosti in uprave doma, ko gre za dogovarjanje in uporabo dvorane v prostem času. Sicer pa so se na tovrstne in stalno spremljajoče težave že kar navadili.

Pravijo, da je za navezovanje stikov in trdnije sodelovanje potrebno kar precej časa, prepričevanja in dobre volje. In ko je stik s

to ali ono družbeno organizacijo vzpostavljen, se že izmenjajo kadri (volitve) in potem — »jovo na novo«. Zgodilo se je že, da so se našli takšni, ki v teatru za »teren« niso videli koristi in so jih hoteli izgnati na cesto.

No, pa je pamet na koncu vendarle zmaga.

Svetla izjema je mladinska organizacija (v tem pogledu seveda) — z njo so vseskozi povezani. Vse pa kaže, da se bodo tudi odnosi z drugimi organizacijami izboljšali, kajti osnovna organizacija Zveze komunistov je v celoti podprla delo lutkarjev in jim »dala prioriteto« v širjenju kulturne dejavnosti v krajevni skupnosti.

Gledališče deluje kot društvo v okviru ZKO, sicer pa ga — v okviru svojih zmognosti (se pravi: skromno) — podpira ljubljanska kulturna skupnost kot stalno kulturno akcijo.

TRI SKUPINE

Že nekaj let aktivno delajo v teatru tri skupine: članska, mladinska in pionirska. In če k igralcem prištejemo še vse zunanje sodelavce (likovnike, glasbenike, izdelovalce lutk — čeprav jih večino izdelajo kar sami — razne stalne tehnične sodelavce), se bo število vseh aktivno delujočih gotovo dvignilo prek števila dvajset.

Zgodovina, razvoj in dejavnost teatra so povezani z imenom Zdenko Majaron, ki v gledališču igra, izdeluje lutke, sceno, odre, organizira predstave — že 23 let. Skratka, človek-lutkar-umetnik, ki je predan lutkarstvu.

Ko sem se pogovarjal z njim, je želel, da ga ne omenjam, kajti — kot sami pravi — on je le član gledališke skupine.

Stojan Hribar

LEKOVA POMOČ ZDRAVSTVU

(in) V sodelovanju tovarne zdravil Lek in Partizanske knjige je te dni izšla knjiga »Mala dermatovenerologija« izpod peresa prof. dr. Milana Betteta in dr. Janeza Fetticha. Drugo, spremenjeno in dopolnjeno izdajo knjige sta avtorja obogatila s številnimi barvnimi fotografijami ter predstavlja pomemben pripomoček za študij tako študentom kot zdravnikom. Ob izdatni denarni pomoči Leka velja ta knjiga 290 dinarjev, študentom pa je na voljo za 240 dinarjev.